

	CANDO A CRIANZA PODE...	OFRÉCELLE...	PARA PROMOVER...
0 – 6 meses	Seguir obxectos coa mirada Prestar atención ós sons	Móviles de cuna, con/sin música Espello de bebé para o berce	Audición, seguemento visual, atención ó movemento
	Patalexar	Pelotas blandas e tacos de espuma Sonaxeios de mans e pes, con diferentes sons	Concencia dos propios movementos
	Comenza alcance e presa (pero non pode aínda sentarse sen axuda)	Ximnasia para bebé, para berce ou carriño Sonaxeros pequenos y ligeros, fáciles de agarrar	Afinar no alcance e na presión Aprender a asociar sonido e movemento
	Empeza a levar as mans á boca	Xoguetes lixeiros, seguros e adecuados para levar á boca (mordedores)	Descobremento e concencia da súa boca, con todas as súas posibilidades exploratorias
6 – 12 meses	Empeza a aguantarse sentado/a e ten alerta visual	Xoguetes con base de ventosa que poidan permanecer fixados á mesa Xoguetes que se podan colgar onde o crianza os teña ó seu alcance e poda agarrar Xoguetes que se movan con facilidade cando se lles toca (tentetesos)	Coordinación dos movementos das mans e dos ollos. Esquemas causa-efecto
	Permanecer boca abaixo	Pelotas con cascabeis, o das que fan sons ó moverse	Xiros hacia os lados. Volteos
	Sentado/a con soporte	Centros de actividade Pelotas con diferentes texturas	Exploración dos resultados das súas accións manipulativas sobre os obxectos
	Manipular cos dedos e usar as dúas mans	Obxectos que podan ser explorados cos dedos	Xogo bimanual e uso dos 5 dedos
	Dar e coller cousas	Xoguetes pequenos, que poda pasar dunha man a outra (cubos, aros,...)	Practicar agarrar e soltar. Levar as mans á línea media Intercambiar obxectos cos adultos

12 –18
meses

CANDO A CRIANZA PODE...

Golpear espontaneamente

Gatear e ir empuxando obxectos

Andar con axuda

Andar sen axuda

Imitar sons e comprender
palabras e frases sinxelas

Ordenar obxectos
Metelos en recipientes

Empeza a imitar as actividades
domésticas de pais e nais

OFRÉCELLE...

Tambor, xilofón, martelos

Pelotas de varios tamaños
Xoguetes de empuxar, especialmente
os que teñen asas pequenas e duras

Trotapasillos e carriños de empuxar

Arrastres

Libros de imaxes blandos
ou de tela

Cazos y tixolas de plástico
Buzóns racionais simples
(formas redondas e cuadradas)
Tacos e carretes de cores
Cixas grandes de cartón ou contedores

Aparatos de limpeza sinxelos,
Basoiras, polveiros, culler e taza
de plástico, cepillos, panos, fregonas...

PARA PROMOVER ....

Coordinación viso-manual

Aumentar as posibilidades de movemento
e favorecer a exploración

Confianza e autonomía nos
desplazamentos

Mellorar o control de sus movementos.
Ganar en equilibrio e en destreza no camiñar

Imitación sinxela dentro dun contexto social.
Comprensión dos primeiras representacións
gráficas.

Movemento coordinado de mans e ollos
Discriminación das formas
Encher e valeirar.
Noción de continente e contido

Xogo de imitación simple

	CANDO A CRIANZA PODE...	OFRÉCELLE...	PARA PROMOVER...
19 meses a 2 anos	Tocar o tambor con 2 paus	Tambor, xilofón e outros xoguetes de golpear, como o banco de carpinteiro con martelo	Coordinación viso-manual e favorecer a transición ás actividades de construción
	Soster o lápiz	Papeis, lápices, rotuladores grosos e ceras blandas.	Coordinación viso-manual e motricidade fina Promover o garabateo para ir pasando a copiar trazos
	Construír unha torre con varios tacos	Construción de torres con pezas de diferentes tamaños e formas Xoguetes de apilar	Actividade simple de construción
	Usar pinza de oposición (pulgar e os outros dedos). Aínda lle motiva el xogo de encher y valeirar recipientes	Todos los xoguetes de monequiños insertables en furados.	Uso controlado de mans, dedos e ollos. Inicio do xogo de representación
	Gústalle os libros de imaxes e outras láminas sixelas	Libros de imaxes Puzzles con manillas, con modelo á vista Puzzles de pezas recortadas encaixables	Falar, escoitar, facer turnos, soste e levar conversación
Representar e recrear situacións cotiáns	Xogos sinxelos de casiñas Olas, tixolas, xogos de café, equipos de limpeza, carriños e berces de bebé....	Inicio do xogo de representación relacionar varias secuencias de xogos de imitación e poñelas nun contexto	

	CANDO A CRIANZA PODE...	OFRÉCELLE...	PARA PROMOVER ...
2 – 3 anos	Empuxar e arrastrar obxectos grandes	Vehículos grandes para empuxar Xoguetes con rodas que fagan sonidos Carretillas	Subirse e baixarse Superar dificultades de equilibrio e de dirección do desplazamento
	Lanzar e dar patadas a unha pelota	Xogos de bolos de plástico Fútbol	Desenvolve os xogos de obxectivos Rutinas de tomar e esperar turnos
	Empeza a pedalear	Triciclo	Equilibrio, dirección, coordinación e control das partes do corpo.
	Empeza a poder vestirse solo	Disfraces sinxelos (abrigos, sombreiros, accesorios) sin botóns	Xogo de simulación, habilidades para vestirse, xogos de imaxe corporal
	Xuntar pezas. Atornillar	Xoguetes con pezas encaixables ou atornillables	Práctica no xogo constructivo, de xeito que dé paso a xogos de construción máis avanzados (horizontal e vertical, ou sobre modelos)
3 anos	Empeza a copiar trazos simples e a debuxar	Ceras blandas e lápices. Rotuladores grosos	Motivación pola expresión gráfica, para introducir pinceis e actividades de trazo
	Empeza a clasificar por 2 ó 3 cores primarios e a nombralos	Xoguetes de clasificación que leven cores. Dominós de cores	Agrupar e clasificar cousas que teñan unha característica en común e outras diferentes. Categorías
	Gústalle os libros de imaxes e empieza a recoñecer detalles pequeno Asocia/ordena 4 imaxes	Lotos de imaxes simples	Discriminar detalles Organización espacial
	Verter auga dun recipiente a outro	Recipientes para o xogo con auga, con embudos e xoguetes para o baño	Mellorar o control e a coordinación de ambas mans.

3 – 4
anos

CANDO A CRIANZA PODE...

OFRÉCELLE...

PARA PROMOVER...

Empuxar e arrastrar xoguetes grandes mentras camiña e corre
Manexar o triciclo

Patinetes e carretillas
Triciclos e coches de pedais

Axilidade e equilibrio
Confianza nas súas propias capacidades

Tirar, recoller e dar patadas ó balón
Empeza a trepar con axilidade

Fútbol. Raquetas e pelotas
Facilitarlle o acceso a aparatos de trepar
Tobogáns, cordas...

Forza muscular e coordinación

Cortar con tesouras

Materiais para cortar e pegar
Collages

Motricidade fina
Xogo creativo

Clasificar e comparar materiais
Ensartar contas

Ensartes e xogos de clasificación

Observación dos detalles
Motricidade dos dedos

Copiar e trazar formas

Formas e figuras para copiar ou colorear
Actividades de trazo

Afinar a súa capacidade para usar o lápiz e as ceras

Completar puzzles máis complicados

Puzzles con dificultade progresiva

Discriminar formas e cores
Resolución de problemas e desenvolvemento da linguaxe.

Mostrar conciencia do concepto de número

Dominós de números
Dados e xogos simples que impliquen contar

Comprensión do concepto de número
Inicio de xogos de regras sinxelos

Debuxoo da figura humana

Pinturas, papel, cartulinas, pinceis de distinto grosor

Actividade creativa

Xogo de simulación e imaxinativo especialmente en grupo

Xuegos de grupo. Disfraces variados.
Coleccións de xoguetes en miniatura
Xogos de casiñas e tendas

Desenvolvemento da linguaxe na cooperación. Capacidade de planificación máis elaborada. Representación de situacións da vida real.

4 – 5
anos

CANDO A CRIANZA PODE...

OFRÉCELLE...

PARA PROMOVER...

Saltar con un e os dous pes

Combas e xogos de aros para o chan

Mellor control das extremidades
Forza e resistencia muscular
Xogos de cantar á comba –retahilas
Equilibrio

Copiar formas e letras

Letras e pizarra magnética
Formas de letras
Pizarras
Trazados de patróns con laberintos

Recoñecemento dos sons e as letras
Control máis preciso en grafo-motricidade

Xogo constructivo con planificación

Equipos para construír granxas, zoos,
gasolineiras, trens...

Práctica da actividade de construción
planificada
Uso da linguaxe para explicar as propias
accións e as dos outros

Entender os xogos de regras
Empeza a mostrarse competitivo/a

Xogos competitivos simples:
Quedas, carreiras, escondite...

Practicar gañar e perder
Planificación de estratexias
Capacidade para situarse na posición do
outro (descentramento)